

svojih iluzij, medtem ko se to v drami ne zgodi. — Na zagrebškem odru je drama zelo uspela; hrvaški listi trdijo, da je bila ena najlepših v zadnji sezoni. I. C.

Irene von Schellander: **Rojenica**. Eine Erzählung aus dem Krainer Hochgebirge. — Dresden-Blasewitz 1906. Str. 61. — „Malo strani“, sem si mislil, ko sem knjigo prerezal, „gotovo bo več vsebine!“ Pa sem se zmotil. Vsebina preprosta, brez vsakega zapletka, brez svežega narodnega kolorita. Osebe, — sicer jih ni mnogo — ki nastopajo v povesti, niso naše, in pisateljica bi na naslovni strani prav tako lahko zapisala „eine Erzählung aus dem Schwarzwalde“ ali „aus den Pyrenäen“. Pisateljica ni imela dovolj odprtega očesa, ko je hodila po naših tleh — V Mojstrani, slikoviti vasi pod Triglavom, živi gorski vodnik Dušan (!) s svojo ženko Kito (!) na videz zadovoljno, in čvetero otrok jima krajša dneve. Naenkrat pa zazveni v njunem idiličnem življenju disakord. Pri Dušanu se oglasi Dušica-Rojenica, prejšnja njegova znanka, lepo in živahno planinsko dekle, nevedé, da je oženjen. Več let je namreč služila v mestu pri neki žlahtni rodovini za vrtnarico. Dušan ji predstavi svojo ženo, Dušica se zdrzne in odhiti v triglavsko pogorje, dasi ji Dušan brani. Nastane nevihta, grozna in strašna. V Dušanu se oglasi stara ljubezen. Upa, da se Dušica vsled slabega vremena vrne. Ko je ni, gre sam za njo, ne meneč se za prošnje svoje žene, ki sluti, da ne bo nič dobrega iz vsega. Po mnogih težavah jo najde. Dve noči in en dan (!) se je bila obdržala kljub vsemu viharju in nevihti na neki steni nad Peklom. Dušan hoče do nje, Dušica mu brani: „Imaš ženo in otroke... če greš pome, se spustim v prepad... kaj bi rekli ljudje?“... Dušan priveže vrv za skalni rob, da bi splezal do nje. Vrv spolzne ob mokri skali in Dušan zdrzne v globočino. — Tretji dan gre Kita v gore za Dušanom. Vso raztrgano in onemoglo, premočeno „do bele kože“ dobi na potu Dušico, ki se je bila sama rešila. Dvigne jo Kita in jo nese domov, da bi izvedela o svojem možu. „Menim, da je mrtev.“ — „Kaj, moj Dušan mrtev, in vi ste morilka mojega moža?... Radi vas je šel v smrt.“ Dušici je vedno slabše. Smrtni angel je stopil v hišico in Dušici-Rojenici zatisnil oči.

To je vsebina povesti. Vse kaj drugega je bil zamislil Baumbach, ko se je mudil v naših planinah. „Zlatorog“ mu je prinesel ime, in zasloveli so triglavski vrhovi. V „Rojenici“ ni razen par imen nič našega. Omenja se — a samo omenja — Mojstrana, potok Bistrica, Triglav, Kot, Pekel in še par imen. Kje je

Schellander med našimi hribovci dobila imena Dušice, Dušana, Kite? Tudi po svojem značaju in čuvstvovanju to niso naši hribovci, ampak navadni mestni „Schwärmerji“. Slog je modern, tuintam prav čeden in nežen, po mnogih krajih pa nervozno razsekan. V povesti je tudi več inkonkvenc, oziroma neverjetnosti. — Schellander je priznana nemška pesnica in je bila v kolinskem literarnem društvu na takozvanih „cvetličnih igrah“ (Blumenspiele) že opetovano odlikovana. Morda je bila odlikovana uprav radi svoje „Rojenice“; a pri nas med Slovenci odlike prav sigurno ne bi dobila. Mi hočemo zdravja, kajti zdravje puhti tudi iz naše lepe zemlje! L. Turšič.

Pod naslovom „**Einige Streitfragen**“ (Archiv f. sl. Phil. XXVIII. 1.) objavlja znameniti učenjak-slavist, prof. Jagić svoje misli k nekaterim perečim vprašanjem v slov. jezikoslovju, na prvem mestu k razdelitvi glagolov v posamezne vrste in razrede. Kakor znano, imamo dve razdelitvi glagola, ki se načelno razlikujeta druga od druge. Pri razdelitvi služi v podlago v prvi vrsti deblo nedoločnikovo, v drugi vrsti se šele ozira tudi na sedanjik. Tako je glagole razdelil Dobrovský, popravil je to razdelitev veliki naš rojak Miklošič; najkonsekventnejše je izpeljana ta načelna razdelitev glagolov v svojem principu v staroslovenski slovnici prof. Vondráka.

Skoro istočasno, ko je popravil Miklošič razdelitev glagolov po Dobrovškem, je učenik Schleicher sestavil drugo razdelitev glagolov, ozirajoč se pri tem na sedanjikovo deblo, šele v drugi vrsti je vzel v poštev tudi nedoločnik. Razdelitev Schleicherjevo je deloma popravil njegov učenec Leskien, sedaj profesor na lipskem vseučilišču. Približal je, kolikor se to seveda more, razdelitvi po Miklošiču in Schleicherju, in skrčil osem glagolskih razredov Schleicherjevih v štiri.

Prof. Jagić je v svojem spisu načelno za razdelitev glagolov po Schleicherju in Leskienu, t. j. za razdelitev po sedanjikovem deblu, nedoločnik pa pride šele v drugi vrsti v poštev. Hvali tudi poizkus Leskienov, da bi zbližal obe glavni razdelitvi, a pri tem mu ni po všeči skrčenje osmih vrst Schleicherjevih v samo štiri po Leskienu, ker so tako nekateri razredi preobširni na škodo preglednosti. Jagić hoče, stoječ na stališču Schleicherjevem, obe razdelitvi še bolj zbližati in je zato razširil štiri vrste Leskienove v šest svojih. Tako bi se delil glagol po Miklošiču in Jagiću v šest vrst, ki bi se krile, kolikor je to le mogoče pri načelno popolnem drugem stališču. Vrh tega je kakor Schleicher razdelil